

TALOUSARVIOALOITE 266/2009 vp

Määrärahan osoittaminen toimeentulotuen perusosan korottamiseen

Eduskunnalle

Vähävaraisten lapsiperheiden määrä on kasvanut, ja 1990-luvun lama jätti jälkeensä noin 20 000 pitkäaikaistyötöntä, joiden ansiotaso on hyvin heikko. Lapsiperheissä köyhyys ei johdu yksinomaan pitkäaikaistyöttömyydestä, koska köyhiin lapsettomiin kotitalouksiin verrattuna köyhien lapsiperheiden huoltajat tekevät paljon työtä. Syynä köyhyyteen ovat muun muassa vanhempien vähäinen koulutus, pätkätöiden yleisyys ja kokoaikaisen työn puuttuminen. Köyhät lapsiperheet ovat monilapsisempia, ja niissä on selvästi useammin alle kouluikäisiä lapsia kuin muissa lapsiperheissä. Kotitaloustyypeistä vaikeuksia on etenkin yksinhuoltajien ja yhden hengen talouksilla, muun muassa siksi, että asumiskustannusten rasite on heille kovempi. Monet töissä käyvät yksinhuoltajat joutuvat turvautumaan toimeentulotukeen. He ovat köyhyysloukussa, jossa lisätyökään ei tuo lisää tuloja. Köyhyys voi koskettaa myös perheitä, joissa on pieniä päivähoitoikäisiä lapsia (hoitomaksut lisäävät progressiota). Seppo Sallilan tuoreessa väitöksessä "Hyvinvointivaltion optimaalisen köyhyyspolitiikan määrittelyä" (13.3.2009 HY) on käytetty mikrosimulointimallia tutkittaessa, miten köyhyyttä

voisi parhaiten vähentää. Tehokkaimmin köyhyyttä voidaan väitöksen mukaan vähentää parantamalla toimeentulotukea tai muuta perusturvaa. Toimeentulotuen nostaminen olisi muita keinoja halvempaa, koska normien nosto suuntautuu paremmin köyhille kotitalouksille kuin syyperusteisen sosiaaliturvan nosto. Toimeentulotuki tehoaa parhaiten kaikkien väestöryhmien köyhyyteen. Köyhyys on lisääntynyt jatkuvasti vuodesta 1994, koska käytettävissä olevat tulot keskimäärin ovat nousseet, mutta köyhille suunnattujen tulonsiirtojen taso on säilynyt ennallaan tai laskenut. Samanaikaisesti leipäjonot ovat kasvaneet. Perustoimeentulotukea saavia kotitalouksia arvioidaan vuonna 2010 olevan noin 280 000. 135 miljoonan euron lisämäärärahalla voisi korottaa toimeentulotuen perusosaa noin 40 euroa/kk kotitaloutta kohden.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2010 talousarvioon momentille 33.60.35 lisäyksenä 135 000 000 euroa toimeentulotuen perusosan budjettiperusteiseen korottamiseen.

Helsingissä 25 päivänä syyskuuta 2009

Johanna Karimäki /vihr